

Друга вежа

Радій Радутний

Полювання не вдалось.

Мисливець повернувся злий, голодний й перемазаний в якусь смердючу багнюку. Ані шматку якогось харчу не лишилось, й вся родина могла хіба що підперезатись міцніше.

Сонце сідало, старий з двома онуками все ближче присувались до невеликої пересувної пічки; жінки засіли, як завжди, трохи далі й неголосно сперечались за якесь шмаття, а мисливець мовчки, злостиво й роздратовано шліфував стріли.

Онуки то сиділи спокійно, то починали бешкетувати, один спробував-був причепитись до батька — через хвилину обом жінкам довелось разом його втішати.

— Не лізь до батька, — на диво синхронно примовляли вони. — Батькові сьогодні не пощастило, бачиш, ходив до ве... до самого вечора, й нічого не приніс, не чіпай його, піди краще до діда, хай він казку розкаже, тільки близьк до печі не сідай, погано буде...

Сонце спустилось ще нижче, сніг уже не рипів, а тихенько потріскував, з лісу час від часу чулось рипіння дерев, що тріскались від морозу, й темна тінь Вежі відходила все далі й далі по своєму споконвічному колу.

— Діду, — один з хлопчаків заліз йому на коліна. — Діду, мами сказали, щоб ти розповів казку...

— Діду, діду, а розкажи про оте... — підхопив другий.

"Оте" звично бовваніло на заході, починаючись товстою колоною просто з гори й ховаючись верхівкою в низьких хмарах. Занадто турботливі матусі не давали дітям дивитись на Вежу — щоб голова не запаморочилась, й поступово навіть слово це стало не зовсім пристойним.

— "Оте"... — незадоволено пробурмотів дід. — Яке воно вам "оте". Скільки разів казав — Вежа. Пхе, "оте"... Придумали ж.

— А мами кажуть...

— Пхе, "мами кажуть". Слухайте їх більше. Чорт з ним, повну назву вам ще рано знати, але не "оте" — а Вежа.

— А як це — повна назва?

Дід оглянувся на жінок, завважив нашорошені вуха, посміхнувся й зненацька видав:

— Трансформатор простору!

Й задоволено захихотів, коли обидві жінки здригнулись й почервоніли.

"Старий дурень!" — досить чітко долинуло з їхнього боку.

Дід захихотів знову.

— Діду, а навіщо вона?

З усього видно було, що діти причепились надовго. Старий зітхнув, щось пробурчав про "вкотре" та "сто разів", й почав:

Був час, коли люди жили не так, як зараз. Завжди було багато їжі, всякої — й трави, й м'яса. Й пічок було багато. Й одяг тоді робили, а не гризлися за кожен шматок старих лахів...

"Старий дурень!"

...й полювання тоді було краще...

Батько на мить перестав чистити стрілу й кинув злостивий погляд.

...та й взагалі, тоді добре було. Кажуть, й сніг тоді лежав не весь рік, а тільки половину...

"Старий брехун!"

...й сонце було більшим й світило дужче. Люди жили в теплих бункерах, а не в наметах, їли досхочу й, кажуть, вміли навіть літати...

— Не забріхуйся, діду! — не стерпів мисливець.

— А навіщо, діду? — запитав старший онук.

— Що — навіщо? — не зрозумів старий. — А, літати? Як це, навіщо?! Ну...

Він замислився.

— Ну... ну... а хоча б для полювання! От вмів би батько літати — може б щось й вистежив.

Мисливець незадоволено скривився.

— Еге ж, й голоду тоді не було.

Всі зітхнули, а молодший онук мало не заплакав.

— Люди будували тоді багато бінкерів — великих, теплих. Були машини це як наш візочок, тільки великі, й їздили вони самі, й возили людей...

— А про Бога коли буде?

Дід здригнувся, мисливець завмер, й жінки ще більше нашорошили вуха якщо це взагалі можна було зробити.

— Щодо Бога... — почав був старий. — Це вам матусі наплели?

— Так, мами розповідали. Мама більша. Вона сказала, що люди стали гордими, й вирішили збудувати високу... — онук притишив голос, оглянувся на жінок, й все-таки не наважився... ну, оте. Щоб залізти й побачити Бога. А він розгнівався й віддалив сонце, і от.

Онук розгублено змовк. Дід теж мовчав, про щось перешіптувались жінки й тихо гуділа пічка.

— А мама-менша сказала, що скоро в... е-е-е... отім паливо скінчиться, — трохи недоречі бовкнув другий малюк.

Замість відповіді дід простяг руку до пічки й ще дужче прикрутив регулятор. Паливні елементи ще на міліметр вийшли з гнізд, реакція пішла на спад й тепер ледь жевріла на грані згасання. Гудіння урвалось.

— Може й скінчиться... — пробурмотів старий.

Запала тиша. На цей раз мертва, абсолютно мертва й холодна — зародок тієї, що запанує на Землі, коли згорить останній шматок урану.

Тиша.

Тиша.

Тиша.

Першим не витримав молодший онук, залився слізьми, припав до матусі й притис обличчя до її брудних лахів. Потім заскиглив й другий, й, нарешті, зарюмсали обидві матусі одразу.

Мисливець відклав лука набік, важко піднявся й підійшов до діда.

— Пішли, — похмуро промовив він, беручи старого за лікоть.

— Куди? Навіщо? — перелякано забубонів дід. — Синку... може ще пощастить... не треба... почекай...

— Пішли.

Старанно не зустрічаючись ні з ким поглядом, мисливець одвів старого за пагорб й за хвилину повернувся.

Сам.

— Давайте швидше, — бубонів мисливець жінкам, що вже наготували ножі й каструлі. — Холодно.